

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Plazutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vico d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 1.250
Letna naročnina L. 2.500
Letna inozemstvo L. 3.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XVIII. - Štev. 15 (893)

Gorica - četrtek, 14. aprila 1966 - Trst

Posamezna številka L. 50

Svet ima potrebo po Kristusu

Kmalu po dvanajsti uri je sv. oče Pavel VI. na letošnjo veliko noč naslovil na vse narode na zemlji poslanico, v kateri je pozval ljudi, naj pomagajo ustvariti »nov svet, ki bo zmogel zagotoviti človeštvu duhovno in moralno enotnost«.

Svojo poslanico je začel z besedami: »Bratje, bližnji in daljni! Bratje, ki ste z nami združeni v veri in ljubezni! Bratje, ki živite še ločeni od nas! Vi vsi ljudje, ki ste po svoji naravi deležni božjega sinovstva ter nas veže skupna usoda življenja in smrti! Poslušajte naše velikonočno sporočilo: Kristus je vstal!«

Sv. oče je te besede desetkrat ponovil v desetih jezikih: v italijanski, latinski, francoski, angleški, nemški, po špansko, portugalsko, poljsko in romunsko. Nato je nadaljeval:

»To je res klic naše vere, pa tudi pričevanje resničnega dejstva, ki je bil začetek novega življenja, prerodenja človeške družbe in ozdravljenja vseh osebnih in družinskih bolezni med nami.«

Prav je zato, da se ob tem dejstvu spomnimo, kar je povedal zadnji koncil v svojem dekretu o ekumenizmu: »V tem se je pokazala božja ljubezen do nas ljudi, da nam je poslal na svet svojega Sina, ki naj bi s tem, da je postal človek, odrešil človeški rod, ga prerodil in združil okrog sebe. In ta Sin je, preden se je na oltarju križa daroval za nas kot nedolžna žrtev, prošil za svoje, ki mu jih je bil dal Oče, da bi bili eno... Ko je že dosegel svoje poveljanje, je razlil na človeštvo obljubljenega Duha. Ta je združil po veri, upanju in ljubezni vse ljudi v ljudstvo nove zaveze, ki ga imenujemo Cerkev.«

»Kristusovo vstajenje je svetilnik za duhovno in moralno enotnost človeštva. To enotnost ustvarja vera v Boga, ki nas je odrešil po svoji milosti in ljubezni, jo ustvarja naše vesti, preplavljene od božje milosti, jo uresničuje povezanost z Učenikom, ki nam je naročil, naj si hočemo in si delamo dobro.«

Papež je nato izrazil svoje zaupanje, da bo tudi letošnja velika noč prispevala k tej enotnosti v ljubezni, pravici, svobodi in napredku; vendar pa je treba z žalostjo in v srcu in s solzami v očeh ugotoviti, da je duh odpuščanja, bratstva in medsebojne povezanosti zadnje čase zopet v nevarnosti, da se ga uniči, kajti pojavljajo se nove totalitarne ideologije, vase zaprti razizmi, ambiciozni nacionalizmi, ki grozijo zaplesti svet v novo medsebojno obračunavanje. Človeštvo niha med mirom in vojno, med bratsko povezanostjo in sebičnosti nekaterih, med svetom, ki naj bi bil bolj dober in pravičen kot dosedanj, ter povratkom k svetu, v katerem je glavna govorica rožljanje in grožnja s smrtonosnim orožjem.

Svoboda za mnoge narode še ni postala splošni zakon; o tem bi vedeli pričati mnogi kristjani, ki so ovirani v častnem izpričevanju svoje vere in svoje vesti. Svet potrebuje razsvetljenje, da bo spoznal lastno vrednost; potrebuje moralne sile, potrebuje upov, ki ne bodo lažni, kliče po miru, enotnosti in blagostanju.

»Zato — je zaključil sv. oče svojo letošnjo velikonočno poslanico — si upamo reči brez ovinkov: Svet potrebuje Kristusa! Kajti ta Kristus je vstal, je živ in je med nami navzelo!«

Nadškof Ramsey bo obiskal beograjskega patriarha

Nadškof Ramsey, primas angleške Cerkve, namerava koncem tega meseca odpotovati v Beograd, kjer bo od 30. aprila do 3. maja gost patriarha srbske Cerkve Germana. Ob tej priliki bo nadškof Ramsey seznanil patriarha Germana z dosežki nedavnega srečanja s papežem Pavlom VI. v Rimu ter s sklepi, ki jih je pred časom sprejel Svetovni svet krščanskih Cerkva v Zenevi.

Ves svet je proslavil praznik Kristusovega vstajenja

Ves krščanski svet je v svetem tednu s Kristusom sodoživljal njegovo trpljenje in nato na veliko nočno jutro radostno zapel trikratni aleluja. Povsod, po katedralah velemest in v preprostih podeželskih cerkvah, na mrzlem severu in v žgočih pustinjah Afrike je vstali Zveličar povezal njemu zveste v ljubezni ene, svete, katoliške in apostolske Cerkve.

Skupno z nami so letos praznovali veliko noč tudi naši ločeni bratje z Vzhoda in njihov »Kristus voskres« se je z našo alelujo dvigal k vstalemu Zveličarju in nas družil v istih mislih in istem navdušenju.

RIMSKA VELIKA NOČ

Večno mesto Rim je kot središče in žarišče krščanstva praznovalo veliko noč združeno okrog sv. očeta, ki nosi v svojem velikem srcu ljubezen do vseh ljudi, a ima kot škof rimskega mesta še posebno skrb za njemu zaupane rimske ovčice.

Rimljani s ponosom gledajo na svojega škofa, ki je istočasno poglavar katoliške Cerkve in ki ne

prezre nobene prilike, da ne bi svojih vernih učil in rotil, naj se vrnejo h Kristusu in mu ostanejo zvesti. Tako je bilo tudi na veliko noč opoldne, ko je spregovoril »Urbi et orbi« in dal vsemu svetu svoj očetovski blagoslov.

Svojo prvo mašo je sv. oče daroval v enem najubožnejših delov Rima v predmestju Tor Fiscale, kjer stanujejo ljudje v kočah, pokritih s pločevino in je hiša božja med njimi prav tako revna in preprosta. Očetovsko srce našega velikega papeža je hotelo na samo veliko noč te uboge ljudi še posebno odlikovati, ko jim je naklonilo prvi velikonočni pozdrav in jih pri sv. maši nahranilo z velikonočnim Jagnjetom in z božjo besedo.

Veliko noč je v Rimu prvi naznanil mogočni zvon cerkve sv. Petra, ko se je oglasil že na sobotni večer ob 20.10. V baziliki sv. Petra so namreč velikonočne obrede obhajali že ob 18. uri, tako da je bila takoj po osmi uri zvečer že vstajenska glorijska.

Drugo sv. mašo je sv. oče daroval v prepolni baziliki sv. Petra, nakar je spregovoril velikonočno

poslanico svetu. Njegov roteči glas je spet potrkal na srca vseh ljudi in znova in znova je njegova očetovska ljubezen prosila: Vrnite se h Kristusu, on je današnjemu človeku potreben bolj kot kdaj koli, le v njem je rešenje in življenje, on edini, ki je premagal greh in smrt, bo tudi naši slabotni človeški naravi pomagal do zmage in vstajenja. In znova je prošil narode: Odložite orožje, sežite si v roke kot bratje, naj ne bo med vami več razprtij, bodite eno v Kristusovi ljubezni.

Ali bo ta njegov poziv zopet naletel na gluha ušesa? Ne vemo, a eno je gotovo: nihče ne bo mogel papežu in z njim Cerkev očistiti, da ni nič naredila za mir med narodi in da je ostala brezbrizna ob obupnem klicu na pomoč preganjanih in gladujočih.

VELIKONOČNA RAZGIBANOST V ITALIJI

Preko italijanskega polotoka je za velikonočne praznike potovalo 13 milijonov in 600.000 vozil, ki so žele zahtevala tudi veliko cestnih nesreč in 30 smrtnih žrtev. 2300 cestnih patrulj in veliko število helikopterjev je nadzorovalo ta ogromni promet. Zlasti ob povratku je na nekaterih mestih prišlo do zastoja, tako npr. v italijanski prestolnici na velikonočni ponedeljek zvečer, ko je bila kolona ustavljenih avtov pred Nomentanskimi vrati dolga 9 km, na ulici Cassia pa 14 km. Nad 400 tisoč rimskih avtomobilov je zapustilo mesto v vse smeri.

Zelo so bila obiskana vsa italijanska mesta od tujih turistov, ki so preplavili Italijo in kdor je šel na jug, se je že lahko kopal v morju, saj je bilo na Siciliji 35° C vročine. Mnogi turisti so si zaželeli snežnih planjav in goratih področij. Južna Tirolska je komaj zmogla ogromni dotok 150.000 tujih gostov. Velik je bil tudi promet z vlaki. Na milanski postaji so prodali 200 milijonov vozovnic. Prav tako so bile Benetke preplavljene od turistov in po Velikem kanalu se je prepeljalo 50 tisoč oseb več kot navadno.

Zanimiva je bila prireditev na trgu sv. Marka, ko so združeni zbori nastopili s folklornimi pesmimi s planinskih področij Treh Benečij. Med odmorom je ogromno množico prevzel prizor, ko sta se dva trentinska plezalca spustila istočasno po vrvi z vrha 101-metrškega zvonika in lahkotno po nekaj minutah dosegla tla.

Tako je svet, ki živi v svobodi,

preživel velikonočne praznike in se pokrepčan spet vrnil k vsakdanjemu delu.

VELIKA NOČ ONSTRAN ZELEDNE ZAVESE

Verno ljudstvo, ki ne uživa prave verske svobode v državah s komunističnimi režimi, je morda doživelo velikonočno radost še globlje kot mi, ki živimo v svobodi. Cerkev je tam ostala edino zatočišče, kjer se njihove utrjene duše odpočijejo in lahko še najdejo resnico in pravico ter moč za nadaljnje življenje.

V Varšavi je kardinal Wyszyński daroval velikonočno mašo v prepolni katedrali sv. Ivana. Bil je vidno utrujen, saj se je tisto jutro vrnil iz Gneznna, kjer je prisostvoval slovesnostim tisočletnice pokristjanjenja Poljske. V zvezi s tem je vernikom rekel, da se poljski narod čuti bolj kot kdaj koli združen z Rimom, zato izreka sv. očetu popolno vdanost in zvestobo. Rekel je tudi, da dobro pozna čustva sv. očeta, ki bi se tako rad osebno udeležil glavnih slovesnosti v maju, a so mu bile stavljeni na pot nepremostljive ovire.

V Sofiji v Bolgariji je velikanška množica pravoslavni vernikov prisostvovala velikonočni maši. Naval v cerkev je bil tolikšen, da so morali izdati posebna dovoljenja in kdor ga ni imel, ni mogel v cerkev. Nekateri mladeniči so to prepoved izrabili v svojo podle namene in so zunaj cerkve uprizorili demonstracije ter razbili nekaj šip na cerkvenih oknih.

Tudi v Moskvi so »moderne razkuštranci« z dolgimi lasmi (čudno, da ima tudi resni ruski narod med svojimi ljudmi take neuravnotežene) uprizorili demonstracije, ko so vdrli v zagorski samostan 80 km od prestolnice in začeli sramotiti vernike, kričati in se nespodobno vesti. Menihi, ki so takih izgrediv žej vajeni, so jih skušali z lepo besedo pomiriti, kar se jim je tudi posrečilo.

Tudi pred katedralo v Moskvi so ti razkuštranci uprizorili nered, ko so z dekleti plesali »twist« po zvokih zvonov in jih je nato policija razgnala.

Kam privede mladega človeka brezverska ali bolje protiverska vzgoja? Kdo je tu bolj kriv, ali mladina sama ali tisti, ki so jo tako vzgojili? Odgovor ni težak, in eno je gotovo: Svet se mora vrniti h Kristusu, da se bo nanj razlil božji blagoslov in bo človek srečen, kot si ga je zamislil Stvarnik v svoji silni modrosti.

Pet Wilsonovih let

Britanske volitve so za angleškega volivca končane. Oddal je svoj glas in zaupal krmilo države ponovno laburistični stranki. Konservativci so izgubili 51 volilnih okrajev, ne da bi laburistom iztrgali enega samega. Laburisti imajo sedaj 97 sedežev večine v spodnji zbornici. Njihove vrste je pomladilo 62 novih poslancev; devet med njimi jih nima niti trideset let. Oni poznajo besedo brezposelnost ali vojno pomanjkanje le iz pripovedovanja starejših. Novi poslanci so večinoma prosvetni delavci, odvetniki, kulturniki, skratka: iz razumnih vrst. Najmanj jih je iz pravih delavskih slojev ali sindikalnih organizacij. Laburistična stranka je prenehala biti stranka ročnih delavcev.

Pet let bo ostal sedaj Wilson na čelu vlade in države, vse do leta 1970. Zastavil si je obširen zakonodajni program. Prednost imajo osnutki, ki naj bi spodbujali gospodarsko rast in industrijsko proizvodnjo. Javnost z zanimanjem čaka, kaj bo naredil Wilson z jeklarsko industrijo. Namignil je že, da bo vlada spolnila svojo dolžnost in to industrijo nacionalizirala.

Vsi politični opazovalci soglašajo, da so bile zadnje britanske volitve osebno zmagovalje za Wilsona. Z njimi si je utrdil svoj položaj znotraj stranke in navzven. Verjetno bo imel v bodoče več težav z levim krilom v stranki. Nekateri levji laburisti so že napovedali, da bodo zahtevali od vlade, naj spremeni svojo politiko na Vietnamu, ki se povsem strinja s severnoameriško. Z druge strani pa je slišati glasove, da misli Wilson zelo ostro nastopiti proti slehernemu uporniku tako ne levi kot na desni.

Kdo je torej ta Wilson, ki je s tremi glasovi večine vladal Angliji poldrugo leto in sedaj povečal to malenkostno večino na 97 sedežev? Nihče ne dvomi o njegovih političnih in državnih sposobnostih, toda nihče pravzaprav ne ve, kakšna so njegova politična načela. Wilson je pragmatik, to je človek, ki se loti problema brez predsodkov, a tudi brez trdnih načel. Naravnost mojstrsko zna sklepati kompromise in zadovoljiti razne skupine ljudi. Da je to za enotnost stranke bistvenega pomena, ni treba posebej poudarjati.

Harold Wilson je prvi laburistični voditelj, ki je kot ministerski predsednik na drugih volitvah povečal moč svoje stranke. Marsikateri pristaš konservativne stranke ga zato gleda zaskrbljeno, kajti ni se

do sedaj zgodilo, da bi si kdo med laburisti tako zelo utrdil svojo osebno oblast kakor prav Wilson. Vendar je to postalo neizogibno, saj bo moral reševati zapletena vprašanja kot je npr. Rodezija in seči v gospodarstvo tudi po nepriljubljenih ukrepih, če bodo potrebni.

Razvoj bolgarskega ladjevja

Bolgarija ima danes lastno ladjevje s 650.000 tonami nosilnosti. Hkrati ima Bolgarija rečno ladjevje z 92.000 tonami.

Pred vojno Bolgarija skoraj ni imela lastne mornarice. Njen razvoj se je začel šele v zadnjih letih. Za zdaj kupujejo ladje v tujini, predvsem tankerje in tovrstne ladje za prevoz premoga, kajti bolgarsko gospodarstvo je odvisno od uvoza nafte in visokokaloričnega premoga iz Sovjetske zveze. Po načrtu bo bolgarska mornarica do leta 1980 narasla na milijon ton, rečno ladjevje pa na 200.000 ton.

Zaradi povečane vloge transporta po vodi so razširili največje bolgarske pristanišče Varno. Pravkar so dokončali tisoč metrov nove obale, ob kateri bodo lahko pristajale ladje z nosilnostjo 15.000 ton. Predvidevajo, da bodo v Varni letos pretovorili tri milijone ton blaga, medtem ko je bil promet Varne leta 1960 800.000 ton.

Za mednarodne kroge je nekam nenavadno izzvenel dramatični poziv britanske vlade, naj se takoj skliče Varnostni sklep Organizacije združenih narodov, britansko vlado pa pooblasti, da nastopi tudi s silo zoper tiste, ki skušajo obiti gospodarske sankcije, katere Anglija izvaja zoper vlado bele manjšine v Južni Rodeziji.

Javna tajnost je namreč, da se do sedaj Vel. Britanija tekom štirih mesecev, odkar trajajo sankcije zoper vlado Jana Smitha v Južni Rodeziji, ni posebno prizadevala, da jih uveljavi. Prvič jih je začela uresničevati s tolikšno zakasnitvijo, da so bile praktično brez učinka. Drugič je raztegnila zaporo na rodezijski tobak šele tedaj, ko je bil pridelek iz leta 1965 že prodan. Rodezijski sladkor in železo sta s pomočjo raznih posredovalcev v stotinah tisočev ton še naprej prihajala

na ameriška tržišča. Tudi nafta je pritekala skoro neovirano v Južno Rodezijo tako iz Beire v portugalskem Mozambiku kakor iz Južne Afrike, in to po naftovodih, ki so last britanskega kapitala. Vse je kazalo, da bo bela Južna Rodezija srečno premagala krizo in se utrdila kot samostojna država.

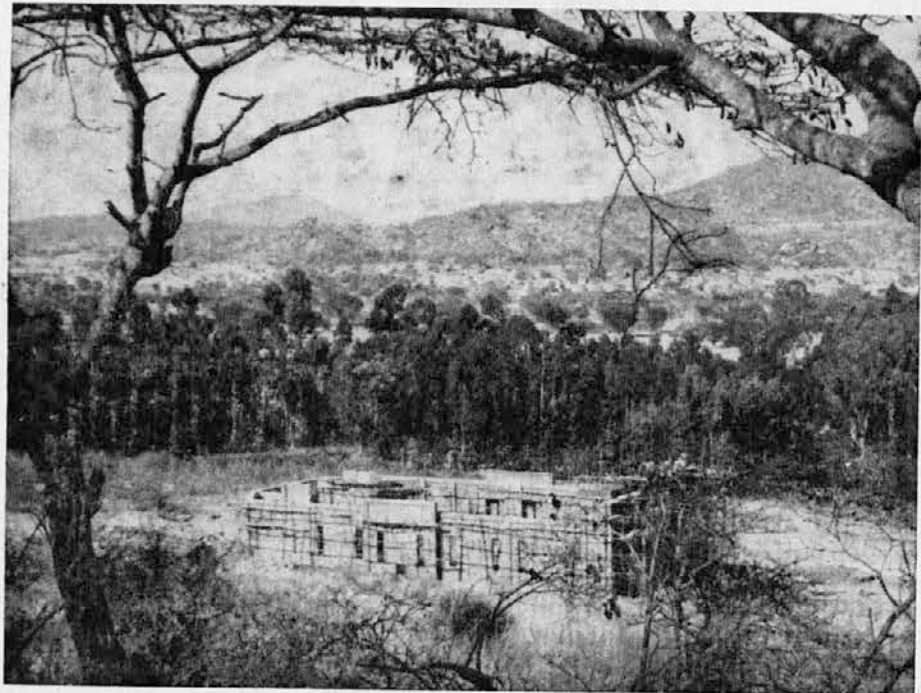
Zdaj pa je kriza znova izbruhnila in sprožile je niso afriške države, ki bi bile najbolj zainteresirane, da se zruši režim Jana Smitha, temveč Vel. Britanija. Politični opazovalci se sprašujejo, kakšne cilje zasleduje Anglija s to novo pobudo.

Med tem je Varnostni svet v noči od zadnje sobote na nedeljo z desetimi glasovi in petimi vzdržanimi pooblastil Vel. Britanijo, da lahko uporabi silo in policijske ukrepe zoper vse tiste ladje, ki preko portugalskega pristanišča Beira v

južnovzhodni Afriki tihotapijo petrolej za Rodezijo. Na podlagi tega pooblastila je Anglija že ustavila 11.000-tonsko grško petrolejsko ladjo »Manuelo«. Kot se zdi, bo ta ladja, kakor druga grška ladja »Joanna V.«, ki je že pristala v Beiri, nafto iztovorila kje v Južni Afriki, potem pa bodo tovor po kopnem prepeljali v Rodezijo. Južna Afrika in Portugalska namreč ne sodelujeta pri petrolejskih sankcijah zoper vlado Jana Smitha. Pač pa je zelo strogo reagirala grška vlada zoper ladjo »Joanna V.«. Izbrisali so jo iz registrov grške trgovinske mornarice, njenega kapitana pa postavili pred disciplinski svet. Z ladjo so sneli grško zastavo, kar pa ne bo imelo za ladjo drugih posledic, kajti vodstvo ladje je tanker takoj vpisalo v seznam panamskega brodogradnje in tako bo v bodoče plula pod panamsko zastavo.

Južna Rodezija spet predmet posvetov

Misijonar Ivan Oballa se zahvaljuje

Naš rojak iz Beneške Slovenije, p. Ivan Oballa, že nekaj časa misijonari v Južni Afriki v državi Tanzaniji. Njegova misijonska postaja se imenuje Irole. Lanj se je odločil, da zgradi za svoje vernike prostorno cerkev. Zemljišča mu ni manjkalo, pač pa denarnih sredstev. Tako se je med drugimi obrnil potem našega lista tudi na slovenske goriške in tržaške vernike, da mu priskočijo na pomoč. Omenil je, da stane v njegovih krajih vreča cementa okrog tisoč lir.

Tako je prišlo do »cementne akcije« v pomoč p. Oballi. Prihajali so prispevki iz vseh krajev naše ožje domovine, pa tudi iz inozemstva. Ko smo koncem leta 1965 akcijo zaključili, se je izkazalo, da so naši ljudje darovali za 190 vreč cementa, z drugimi besedami: 190.000 lir. Tako je dr. Jezerniku poslal pismo zahvale. Dodal je tudi fotografijo napoj sezidane cerkve, ki jo na tem mestu objavljamo. Tako bodo naši plemeniti darovalci lahko sami videli, kako veliko dobro delo so s svojim darom podprli in se z misijonarjem vred veselili njegovih nadaljnjih uspe-

hov pri gradnji nove hiše božje!

Sedaj pa prislusnimo samim misijonarjem besedam!

»V začetku februarja sem moral oditi v bolnišnico, kjer sem ostal dvajset dni. Ko sem se vrnil domov, kakšno presenečenje! Cakal me je ček za 108 angleških funtov sterlingov. Denar mi je padel kot z neba. Preden sem se šel zdraviti, sem ostal čisto brez denarnih sredstev in sem moral prekiniti z delom na cerkvi. Sedaj bo gradnja tekla naprej, tako upajmo, do srečnega konca!

Ganjen sem, ko vidim, da je še toliko plemenitih src, ki mislijo na potrebe misijonarjev. Rad bi videl, da bi mogli ta trenutek prodreti v mojo dušo s svojim pogledom. V njej bi našli neizmerno veselje in radost, ki sta me preplavili ob za-vesti, da me spremlja razumevanje mojih rojakov in da bom lahko nadaljeval z delom, ki se je zdelo, da ne bo nikdar dokončano.

Vsem neznanim dobrotnikom in vsake-mu izmed njih bi rad izrekel svojo iskreno zahvalo in jih zagotovil, da se jih bom skupno s svojimi verniki vsak dan v molitvi, in ko bo svetišče dograjeno, v cerkvi hvaležno spominjal.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Koncilski misijon v Ljubljani

Kot smo že poročali, so imeli v Ljubljani desetdnevni misijon, posvečen proučevanju koncilskih konstitucij. Misijon se je vršil v dveh cerkvah. Pri uršulinkah je bila tridnevna za visokošolce, v stolnici pa deset dni govorov za vse vernike.

Tridnevna za študente je bila vsak večer ob 7^h. Najprej je nadškof dr. Pogačnik maševal, nato pa so razni govorniki osvetljevali številna vprašanja iz koncilskih dekretov; govorniki so bili vsi ne-duhovniki. Prvi večer je govoril ing. prof. Kuhelj iz ljubljanske univerze. Obravnaval je vlogo znanstvenika v sodobnem krščanstvu. Za njim je prof. m. Ireneja govorila o enakopravnosti žene v luči koncila. Na večer so prebrali še koncilsko poslanico laikom.

Naslednji večer je govoril primarij ortopedske klinike v Ljubljani in pa eden študentov medicinske fakultete. Tretji večer so zopet govorili laiki in eden izmed bogoslovcev; ta je prikazal lik sodobnega bogoslovca. Vsi govori so bili kratki po 15 do 20 minut. Obisk v cerkvi je bil izredno velik, saj je bila vse tri večere uršulinska cerkev polno zasedena. Poleg predavanj so vpletili še umetne verske popevke, zadnji večer pa je akademski cerkvenj zbor pod vodstvom prof. Ramovša izvajal umetne nabožne pesmi.

Misijon v stolnici je potekal pod vodstvom p. Mihaela Žužka D.J. Pomagali so mu razni sobratje jezuitje, frančiškani in kapucini ter tudi svetni duhovniki. Vsak dan so bili po štirje govori. Glavni govor je bil zvečer. Udeležba je bila posebno na večer zelo številna, tako da je bila stolnica kar premajhna.

Zaključek je bil na veliki terek, ko je ponovno govoril nadškof dr. Pogačnik.

Iz življenja rimskih Slovencev

Dne 7. marca 1966 so se vsi rimski Slovenci, ki so jim to dopuščale razmere, udeležili maše zadušnice, ki jo je daroval za prvo obletnico smrti p. Prešerna msgr. dr. Vodopivec v kapelici slovenskih šolskih sester na Via dei Colli 10 v Rimu. S pobožno molitvijo so se na najlepši način oddolžili spominu našega vrhovnega predstojnika in zvestega prijatelja društva »Slošek«; za nas vse bo pokojni vedno svetel zgled velikega duhovnika in velikega Slovenca.

Dne 13. marca 1966 so se člani društva »Slošek« in njihovi prijatelji zopet od-peljali na sneg na Campo Catino. Imeli so nadvse lep sončen dan. Tako so se nasankali in nasmučali ter naužili svežega gorskega zraka. Ko so se zopet posedli v avtobusu in odpeljali, pa je pričelo krepko snežiti. Veseli so gledali svetle snežinke skozi okno in se vsi čili in zdravi in za-dovoljni vrnili v Rim.

Na praznik sv. Jožefa so se mudili v Rimu slovenski učiteljski šolci iz Trsta. Ob prostem času so navezali stike z mnogimi od Slovencev, ki živijo v Rimu. Naj bi se ti stiki nadaljevali!

V nedeljo, 27. marca je bila v prostorih društva »Slošek« za rimske Slovence velikonočna duhovna obnova, ki jo je vo-dil p. Maksimilijan Žitnik S.J. Po duhov-ni obnovi so mnogi od udeležencev obiskali lateransko baziliko z namenom, da tam prejmejo jubilejni odpustek.

Velikodušen dar za slovenski duhovniški zavod v Rimu

Odbor Slovenika se zahvaljuje neznane-mu darovalcu, ki je poklonil zavodu vsoto 25.000 lir, katere je v zavrtku polo-žil pod božično drevo na prireditvi dru-štva »Slošek«. Prav tako se zahvaljuje vsem darovalcem in kupcem tombolskih srečk in vsem, ki so se udeležili tombole društva »Slošek« v korist Slovenika. Čisti dobiček v znesku 130.000 lir bo za vedno pričal o veliki dobrosrčnosti in ra-zumevanju rimskih Slovencev za slovenski duhovniški zavod v Rimu.

Zlati jubilej slovenske cerkve v Bridgeportu

Slovenska župnija v Bridgeportu v ZDA je bila ustanovljena 26. januarja 1913. Prvi njen župnik je bil g. Mihael Golob, ki je leto prej prišel iz starega kraja. Naslednje leto je novi župnik že kupil svet za novo cerkev; leta 1915 so začeli 1. avgusta z gradnjo cerkve, čez pičlih pet mesecev, 28. decembra pa je bila izročena svojemu namenu.

Cerkev je pokojni župnik imenoval po sv. Križu v Prekmurju, kjer je bil svoj čas za kaplana. Sprva je bil sv. Križ čisto slovenska fara in sicer prekmurska, kasneje pa so se pridružili še Slovaki iz zapadnega dela mesta. Župnik Golob se je namreč kot kaplan na slovaški fari

sv. Janeza Nepomuka tako dobro naučil njih jezika, da so ga Slovaki smatrali za svojega.

Sv. Križ je edina slovenska fara v ZDA, ki je od ustanovitve do danes — torej 53 let — imela samo dva župnika. Župnik Golob jo je vodil 37 let, vse do svoje smrti 1. 1950, sedaj ji pa načeluje dr. Farkaš ki je — tudi to je nekaj edinstve-nega — prejel sv. krst iz rok župnika Goloba, ko je bil ta kaplan pri Sv. Križu na Murskem polju.

Dr. Farkaš je slovensko-slovaški značaj fare polagoma spremenil v slovensko-hrvaškega. On je namreč tisti duhovnik, ki

Enotno besedilo očenaša za vse krščanske veroizpovedi

Tri krščanske veroizpovedi v Franciji, katoliška, protestantska in pravoslavna, so sprejele enotno besedilo molitve Oče naš. Po novem besedilu so že molili oče-naš v molitveni osmini za zedinjenje kri-stjanov. Poleg Francije so sprejeli to be-sedilo tudi v deželah, kjer govorje fran-cosko, to je v Belgiji, Švici, Kanadi in v bivši francoski Afriki. Novo besedilo je pripravila posebna komisija, ki se je po-služila številnih strokovnjakov vseh treh veroizpovedi. Delala je dve leti. Na kato-liški strani so bili vprašani za svet vsi francoski škofje.

Obiskal bo vse svoje župnije

Nadškof v Baltimoru v ZDA kardinal Shehan je objavil, da bo v prvih petih mesecih letos obiskal vse župnije svoje nadškofije. V cerkvah, ki jih bo obiskal bo imel kardinal med drugim z verniki javno debato o drugem vatikanskem kon-cilu. Njegova pobuda naj bi bila kon-kreten dokaz duha izrednega jubilejnega leta, ki ga je objavil papež Pavel VI. Kardinal Shehan je organiziral tudi vrsto predavanj o dogmatični konstituciji o Cerkvi.

Dominikanci pri Sv. oficiju

Od leta 1542 so imeli dominikanci pri Sv. oficiju dva svoja zastopnika, ki sta imela pri kongregaciji precejšnjo besedo. S preosnovno te kongregacije, ki se sedaj imenuje Kongregacija za verski nauk, je bil ta privilegij odpravljen. Sv. oče se je s posebnim pismom zahvalil dominikan-cem za dolgoletno delo pri Kongregaciji.

Tuji škofje na Poljskem nezaheleni

Poljska vlada je dala vedeti, da ne bo dovolila vstopa na Poljsko nobenemu ka-toliškemu škofu v začetku meseca maja, to je v času, ko bodo Poljaki praznovali tisočletnico pokristjanjenja.

Slepi in hromi v Lurdu

V sredo, 6. aprila je odpotovalo iz rim-ske postaje 380 otrok in mladih, ki tr-

je poleg frančiškanskega patra Bernarda Ambrožiča največ slovenskim beguncem omogočil prihod v ZDA. Nad pet sto jih je po njegovem posredovanju dobilo delo v Bridgeportu. Zato ima zdaj ob nedeljah zgodnjo mašo v prekmurščini, drugo, mla-dinsko v angleščini, tretjo pa v knjižni slovenščini. Na večje praznike doda še eno mašo v hrvaščini.

Tej razgibanj slovenski župniji pa grozi žalostna usoda. Mestna uprava je namreč sklenila prenoviti ves zapadni del mesta, to se pravi, podrla bo obstoječa poslopja, med katerimi je žal tudi slovenska cer-kev sv. Križa. Zelo jo bo škoda in zlasti Prekmurcem se bo tožilo po njej. Saj je to zdaj edina cerkev na svetu, kjer se vrši božja služba v prekmurščini. V Prek-murju v Sloveniji so namreč za bogo-služno rabo uvedli knjižno slovenščino.

pijo na posledicah otroške paralize na ro-manje v Lurdu. V Genovi se jim je pri-družilo še 112 bolnih fantičev. Na veliko-nočni ponedeljek pa je odpotovalo iz Ge-nove 1000 slepih, ki so tudi šli na ro-manje v Lurdu, kjer se bodo srečali s sle-pimi iz Francije.

Organizacija »Rešite življenje«

V Avstriji obstaja organizacija z naslo-vom »Rešite življenje«, ki se bori zoper umetni splav. Doslej je rešila že nad 33.000 še nerojenih človeških bitij. Svoje vzvi-šeno poslanstvo izvršuje ne samo s pre-pričevanjem in poučevanjem, temveč tudi s praktično pomočjo materam. Zanje išče stanovanje, službo in dobre posvojitelje.

Posrečen dovtip

Avstralski katoliški časopis *Catholic Weekly*, ki izhaja v Sydneyu je pred krat-kim objavil tale dovtip:

Umrl je faran Mr. Pearly. Duhovnik je njegovo smrt oznanil v cerkvi, nato pa dodal: »Jutri popoldne bomo g. Pearlyja iz te cerkve pospremili na pokopališče. Povabljeni ste vsi, da pridete poslušat mojo pridigo. Prisoten bo tudi imenovani g. Pearly in to prvič po dvajsetih letih.«

Dva zanimiva sklepa

Avstrijski duhovniki so dobili dovolje-nje, da lahko spovedujejo po vsej Av-striji in ne samo v svojih škofijah. To pooblastilo jim je dala avstrijska škofov-ska konferenca na zadnji plenarni seji. Razen tega je določila, da bodo darovali v vsaki župniji enkrat na mesec sveto mašo za mir na svetu. Oba sklepa sta stopila v veljavo 1. januarja 1966.

Več verske svobode v Švici

Včasih je Švica veljala za protestantsko državo. Danes to več ne drži. Katoličanov je 41,6 %, to je več kot dva milijona. Protestanti imajo večino v 12 kantonih, katoličani pa v 10. V Švici so v veljavi ponekod še stari predpisi, ki omejujejo delavnost katoliških ustanov; tako npr. so jezuiti še vedno »prepovedani«. Katoličani se zato borijo, da bi državna oblast od-pravila zadevne omejitve.

Temeljni problemi Indonezije

Glavno mesto 120-milijonske Indonezije, Džakarta, dobiva po burnih tednih študen-tovskih demonstracij zoper Sukarno in tihe borbe za oblast med vojsko in pred-sednikom republike vedno bolj normalen obraz. Postopno pomirjenjem pomaga iskati pot k temeljnemu problemu države, kot se kažejo v tem trenutku.

Nova vlada ima 24 ministrov in 6 na-mestnikov predsednika Sukarna, ki je for-malno še vedno šef države, a praktično brez oblasti. Levičarski zunanji minister Subandrio, katerega je Sukarno skušal držati do zadnjega, je po vsem videzu do-končno odpisan. Idejno jedro nove vlade tvorijo tretji, četrti in šesti namestnik Sukarna dr. Ruslan Abdulgani, sultan iz Džokdžakarte Buvono in zunanji minister Adam Malik.

Dr. Abdulgani je eden najbolj temeljitih poznavalcev družbenih problemov v Indo-neziji. Je zagovornik politike nevezanosti v mednarodnih odnosih ter teoretični ute-meljitelj indonezijskega socializma. Sultan Buvono pa je prav njegovo nasprotje: ugled si je pridobil kot zelo uspešen ad-ministrator na gospodarskem in finanč-nem področju.

Vojsko zastopa v vladni general Suharto, ki je istočasno peti namestnik Sukarna. Prevel je ministrstvo za obrambo in dr-žavno varnost. V vlado se je vrnil tudi bivši obrambni minister Abdul Haris Na-

sution, ki ga je bil Sukarno pred nekaj tedni odstavil. Nasution je postal povelj-nik sil za boj proti državi Malaziji. Je to dejansko položaj, ki ga dela enako-vrednega šestim namestnikom predse-dnika Sukarna.

Dan pred zaprisego nove vlade je bil odstavljen general Sabur, poveljnik Sukar-nove telesne garde. Njegovega mesta ni prevzel nihče, kajti telesna garda je bila neuradno razpuščena, predsedniško palačo pa sedaj varuje polk padalcev, ki zavisi od generala Suharta.

Nova vlada uživa pogojno podporo do-kaj široke in pisane koalicije raznih strank, med njimi študentske organiz-a-cije KAMI, ki jo je sicer Sukarno uradno razpustil, pa ga je prav ta v osmih dneh stopnjujočih se demonstracij spravila ob oblast. Tej organizaciji se zdj vlada kljub zmanjšanju števila ministrov od sto na 24 še vedno neukinkovita, vendar vse ka-že, da v bližnji bodočnosti ne bo prišlo do novih nemirov. To dokazuje tudi vzdušje v Džakarti. Življenje postaja nor-malno — vsaj v primeri s tistim, kar se je dogajalo pred tedni. Znamenaj na-petosti in negotovosti ni več opaziti. Zdi se, da se javnost vedno bolj zaveda, da je v državi treba predvsem rešiti vprašanja gospodarske narave, letih pa ni mogoče urediti ne z demonstracijami in ne z drugačnimi oblikami podtalnega ali javnega boja za oblast.

Izjava Slovenske skupnosti

Svet Slovenske skupnosti je na svoji seji dne 4. aprila 1966 razpravljal o pred-logu za državni zakon o kazenskih dolo-čilih za zaščito narodnih manjšin, ki ga je stavil deželni svetovalec Slovenske skup-nosti dr. Jože Škerk ter odobrila deželna zbornica.

Svet Slovenske skupnosti izreka prizna-nje predlagatelju dr. Škerku, deželni vladi, ki je njegov predlog osvojila, in deželni zbornici, ki ga je odobrila z veliko večino 53 glasov. Hkrati izreka željo, da bi vlada ta zakonski predlog čimprej predložila rimskemu parlamentu v dokončno odo-britev.

Deželni predlog za državni zakon o ka-zenskih določilih za zaščito narodnih manj-šin je doslej največji politični uspeh, ki smo ga dosegli Slovenci. Če ga bo sprejela rimska vlada, bo v bodoče kaznovan tisti, ki bo sramotil Slovence ne samo kot po-sameznike, ampak tudi kot pripadnike slo-venske narodne manjšine.

Svet Slovenske skupnosti ugotavlja, da je deželna zbornica med razpravo in zla-sti z izglasovanjem zakonskega predloga priznala, da smo Slovenci narodna manj-šina, katero je treba zaščititi na osnovi temeljnih ustavnih določil in naravnega prava. To priznanje je posebno važno, ker bo služilo kot osnova vsem nadaljnjim borbam za doseg naših narodnih pravic v deželnem in državnem merilu.

Svet Slovenske skupnosti želi ob tej priliki opozoriti širšo slovensko javnost na nekatere ugotovitve, ki so prišle na dan med razpravo v deželni zbornici, in na stališča, ki so jih zavzele razne stran-ke do Slovencev.

Za zakonski predlog so glasovale vse stranke razen liberalcev in misovcev. Li-beralec in misovec so Slovincem v Italiji odrejali značaj narodne manjšine. Da smo Slovenci v Italiji narodna manjšina in da nam gredo ustrezne pravice, so ute-meljeno dokazovali zlasti krščanskodemokratski svetovalci Ginaldi, Ramani in Stop-per. Prvi je obdelal to vprašanje s pravne strani, ostala dva pa zlasti s stališča na-ravnega prava in krščanskega socialnega nika. Vsi so priznali, da imamo Slovenci kot narodna manjšina pravico do obstoja in ohranitve, do razvoja in občejanja z drugimi narodi. Poudarili so, da mora dr-

žava od nas zahtevati lojalnost, mora nam pa tudi priznati in dati vse pravice, ki nam gredo kot narodni manjšini.

Ta načela pomenijo zmago programske-ga stališča Slovenske skupnosti, ki je naslednje:

Slovenci v Italiji smo narodna manj-šina. Naši manjšini je treba priznati, da je subjekt in ne objekt tudi v političnem življenju. Biti subjekt se pravi, sam o-dločati o lastni usodi. Če drugi odločajo o njej, smo njihov objekt ali predmet. Če sami odločamo o njej, moramo imeti or-gan, preko katerega izpričamo kot sub-jekt svojo samobitnost. Ta organ je slo-vensko politično predstavništvo, sestavlje-no iz slovenskih političnih skupin z last-nim vodstvom. Iz tega nujno sledi, da moramo Slovenci v Italiji imeti lastne politične organizacije, ako se nočemo od-povedati bistveni lastnosti narodne samo-bitnosti, to je lastnemu političnemu pred-stavnstvu, ki je edino učinkovito poli-tično sredstvo v borbi za naš narodni ob-stoj.

To so temeljne točke slovenske politike, ki jih je v svojem govoru obrazložil sve-tovalec Slovenske skupnosti dr. Škerk med razpravo v deželni zbornici in dodal, da Slovenci zaradi tega ne silimo v nikakšno izolacijo, ampak smo za odprt dialog in sodelovanje z italijansko večino preko po-litičnih predstavništev.

Slovenska skupnost je torej med raz-pravo v deželni zbornici dosegla več kot odobritev zakonskega predloga o kazenskih določilih za zaščito narodnih manj-šin. Dosegla je, da Krščanska demokra-cija (Ramani) odklanja misel na tiho asi-milacijo Slovencev ter nam priznava pra-vico do lastnega političnega predstavn-ištva prav zato, ker smo narodna manj-šina. In ta uspeh bi utegnil pomeniti važen mejnik ter velik korak naprej v boju za doseg naših pravic in trajnega miroljubnega sožitja med tu živječima narodoma.

Zbirka za lačne

Pri nabirki za lačne na tiho nedeljo, ki jo imenujejo »Misereor«, so nemški katoličani zbrali skoraj 55 milijonov mark. V primeru z lanskim letom se je nabirka povečala za 10 %.

GORIŠKE NOVICE

Velika noč v Gorici

Naši pradedje so imeli v sebi veliko modrost. Verovali so v ljudske pregovore prav kakor v Boga in največkrat se niso motili. »En žegen mora biti moker,« so bili vedno prepričani. Tudi letos se pri nas ta rek ni izneveril svojemu izročilu. Sončnemu jutru oljčne nedelje je sledilo deževno in oblačno velikonočno jutro. A to našim ljudem ne ubranilo, da ne bi že v zgodnji uri napolnili goriške stolnice. Tudi najbolj oddaljeni so se potrudili in prišli k veličastnemu vstajenju.

Msgr. Močnik je ob asistenci gg. Eržena in Juraka dvignil Zveličarja iz groba in zapel trikratni aleluja. Odgovorili so mu pevci na koro, ki so ob tej priložnosti navadno zelo številni. Pevskemu zboru Marijine družbe se vedno pridruži še zbor »Lojze Bratuž«, letos pa so bili zraven tudi fantje iz Pevme. Zato je med procesijo nad vse veličastno donela velikonočna »Kristus je vstal«. Mnogi verniki v cerkvi so si brisali solzne oči, vsi pa so bili presunjeni nad veličastvom tega slovesnega trenutka.

Sledila je sv. maša s skupnimi molitvami in vmesnimi velikonočnimi pesmimi. Predno so se verniki razšli, je msgr. Močnik blagoslovil velikonočna jedila. Skoro vsa cerkev je med sv. mašo pristopila k sv. obhajilu, saj so bile priprave na velikonočno spoved zelo skrbno izpeljane tako s tridnevno za žene in dekleta, moške in fante kakor s postnimi pridigami na Travniku, ki jih je letos imel neumorni msgr. Močnik.

Na velikonočni ponedeljek so se oblaki pretrgali, pokazala se je jasna neba in začelo se je množično preseljevanje ljudi na deželo, k morju in v gore, prav kakor pravi pesem: In razšli smo se v prek in v šir...

ROMANJE V EMAVS

Svet je lep in Bog je dober, da nam v skrbeh in tegobah težkih delavnih dni naklanja tudi sončne dneve, ko se duša in telo odpočijeta v njegovi naravi. Kam vse so romale množice naših ljudi te dneve po prelepi naš deželi! In zvečer so se veseli in zadovoljni vračali na svoje domove in nosili v svoji notranjosti čudovite vtise nad čarom naše zemlje.

Marijina družba je poročala v sončno Vipavsko, v Log, Sv. Križ, Ajdovščino; druga skupina je odšla na daljši izlet v postojnsko jamo, Logatec, Ljubljano; spet drugi so si izbrali krasoto raja pod Triglavom, odšli na Bled, v Bohinj, se povzpeli z vzpenjačo do 1500 m visokega Vogla in tam občudovali snežišča, ki so blestela v pomladnem soncu, strmeli tja preko v močvirje vršace triglavskega pogorja, ki so se v deviški belini odražali na sinjem nebu. Da, lep je naš svet in dober je Stvarnik, ki nam je ta svet dal v uporabo.

Ogrómen je bil na oba velikonočna praznika promet na obmejnem prehodu pri Rdeči hiši. S potnimi listi je potovalo 20 tisoč italijanskih državljanov ter 390 turistov, s prepustnicami pa 12.295 italijanskih državljanov. Ker je bil v Jugoslaviji delavni dan, je prišlo od tam k nam čez mejo le 635 oseb v obe smeri s prepustnicami in 170 jugoslovanskih državljanov s potnimi listi.

Standrež

Velika noč je zares praznik vstajenja, ne samo Kristusovega, ampak tudi njegovih vernih. V teh dneh se dvignejo in prihitijo v hišo božjo tudi tisti, ki so dolge mesece odsotni. Zato je bila naša

Na belo nedeljo, 17. aprila ponovi Prosvetno društvo iz Standreža v svoji dvorani igro v štirih dejanjih

DIVJI IN NEDELJSKI LOVCI
Začetek ob 17. uri. Lepo vabljeni!

cerkev za praznike zares prikupna, ker je bila polna božjih častilcev. Cerkveni zbor, pomnožen z novimi pevci, je z ubranim in močnimi petjem spremljal svete obrede in zanesel v srca velikonočno radost. Vsi so priznali, da bi vsako nedeljo brez posebnega truda lahko bilo tako lepo v naši cerkvi.

Na veliko noč zvečer je vas pretresla žalostna novica o tragični smrti mlade in skrbne žene Gizele Černe por. Zavada.

dlav. Peljala se je v avtu z možem in sinom na obisk k svoji sestri v Dolino pri Trstu, ko je blizu Nabrežine nenadoma z nasprotni strani trčil vanje večji avto z veliko brzino. Udarci je vrgel ubogo Gizelo s sedeža v avtomobilu na asfalt, kjer je obležala mrtva. Mož Rudí in 16-letni sin Boris nista zadobila pri nezgodi posebnih telesnih poškodb, a toliko večjo srčno bridkost in bolečino z izgubo dobre žene in matere.

Pokojna Gizela je bila tiha in pridna gospodinja, ki so jo vsi vaščani spoštovali. V sredo zjutraj so jo pripeljali iz tržaške bolnišnice v našo vas in zvečer istega dne so jo pokopali na domačem pokopališču ob veliki udeležbi ljudstva in splošnem žalovanju. Rajniki naj dobri Bog podeli večni pokoj, možu in sinu pa naše iskreno sožalje.

Doberdob

Kot je bilo javljeno, smo imeli od 1. do 4. aprila koncilске govore v okviru svetega leta in ob priliki velikonočnega sv. obhajila. G. Jože Jurak je najprej obrazil pomen in zgodovino koncila, nato pa ob koncilski konstituciji »Luce in Veritate« pokazal vernikom veliko čast, ki jo imajo kot živi udje in člani sv. Cerkve, ki je res božje ljudstvo. Tako so tudi oni v neki meri deležni učeniške in duhovniške službe, zlasti kot aktivni pospeševalci božjega ljudstva v zakonskem življenju.

V nadaljnjih govorih pa je jasno razložil tudi častno delo vernikov-laikov po isto-

SKPD - Gorica priredi v ponedeljek, 18. t. m. ob 8.30 zvečer v Katoliškem domu

KULTURNI VECER,
ki ga bo imel g. Vinko Zaletel in ki bo posvečen

SKRIVNOSTNI INDIJI

2. del

V 210 barvnih slikah bomo videli: lov na bengalske tigre, preko bengalskih polj v Morapaj, zgradbo svetovnega misijona, čudodelna zdravila, potovanje z rikšami, čolni in vlaki po indijski. Glavno mesto New Delhi in stari Delhi s čudovitimi spomeniki muslimanske in indijske umetnosti, maharadževe palače, hindujski Rim - svetlo mesto Benares, sveta kopa v sveti reki Ganges, sežiganje mrtličev, darovanje v templjih, budistični Sarnath, sveti možje, jogiji in fakirji, petelinji dvoboj, zarotovalci kač (kobre), indijski življenje, misijonska zdravnišnica dr. Žužkova.

In še filmska zgodba »Sončni zahod nad Gangesom«.

Prostovoljni prispevki so namenjeni za indijske misijone.

VSI PRISRČNO VABLJENI!

imenski konstituciji. Kakor se je Cerkev približala vernikom, jim pokazala svoj pravi obraz in veliko odliko božjega ljudstva, tako moramo vsi skrbeti, da bomo ta obraz Kristusov na sv. Cerkvi vedno čistejši, kakor je poudarjal pokojni Janez XXIII. Ta »Kristusov obraz« naj tvori res živi udje (ne s smrtnimi grohi) in delavni laiki: za utrditev verskega življenja v družini, družbi, v kulturi, šolstvu in v vsem javnem življenju.

Vsi pričujoči so z velikim zanimanjem sledili izjavam priznanega govornika. Zlasti zadnja dva večera ob priliki velikonočnega obhajila je število poslušalcev zelo naraslo, kot je to običajno vsako leto; pa tudi druge dni je bilo dokajšnje število vernikov, ki so hoteli ne samo prejeti svetoletni odpustek, ampak tudi slišati čim več o koncilu in naših dolžnostih.

Seveda so štirje govori premalo za jasno pojmovanje ogromnega dela, ki ga je koncil opravil v treh letih svojega dela. Le potrpežljiv, vztrajen pouk, razgovor, konference in praktično udeleževanje bo spodbudilo morebitno dolgoletno malomarnost, brezbrilnost, nevednost in mlakost med nami ter nas usmerilo kot božje ljudstvo v zavestno službo Bogu.

Jazbine

Našo malo vaško skupnost je na veliki turek živo prizadela vest, da je v goriški bolnišnici po ne ravno dolgi, a hudi bo-

V soboto, dne 16. aprila ob 20.30 in v nedeljo, 17. aprila ob 16. uri bo gostovalo v Gorici v Kat. domu

SLOVENSKO GLEDALIŠČE IZ TRSTA
z daljšo enodejanko

VINSKA ŽALOSTNA Z ALELUJO

sestavljeno iz verzov slovenske narodne pesmi. Drugi del predstave bo že lani predvajani in predelani

ŠKOFJELOŠKI PASIJON

Obe predstavi je priredil in tudi režira prof. Mirko Mahnič iz Ljubljane

V A B L J E N I !

lezni umrla 28-letna domačinka Helena Bučinel roj. Kristančič. Smrt je odvzela skrbnemu Rudiju dobro ženo, malima Franku in Rencu pa ljubečo mamo.

Občuteno sočustvovanje s svojci pokojnice je pokazala velika udeležba pri pogrebu, ki so se ga udeležili člani vseh jazbinskih družin ter mnogo ljudi iz Cerrova in Steverjana.

Cerjav je jazbinsko pokopališče že dograjeno, pa še ni prejelo uradne kolovadice, zato smo pokojnico začasno pokopali na števerjanskem pokopališču v upanju, da se njeni ostanke kmalu prenesejo na jazbinsko pokopališče, kjer bodo počivali, kot je pokojnica želela, v bližini domače hiše.

Iz Jugoslavije

Jugoslovanske železnice so zastarele

Zadnja huda železniška nesreča pri Splitu je sprožila v jugoslovanskem javnem mnenju in v tisku val protestov in kritik na račun uprave železniških podjetij v Jugoslaviji. Ves problem je prišel tudi pred zvezno skupščino v Beogradu, ki pa je mogla ugotoviti le to, kar ve že vsak šolarček v državi: jugoslovanske železnice so zastarele. Promet je postal pri istem materialu trikrat večji kot pred vojno, skoro ničesar pa se ni napravilo za modernizacijo voznega parka ter za mehanizacijo signalnih in varnostnih naprav.

Sam generalni direktor jugoslovanskih železnic Marijan Dermastja je dejal, da vozi po Jugoslaviji še 287 lokomotiv iz časov avstrijskega cesarja Franca Jožefa. In ta je, kot znano umrl, l. 1916. Najstarejše med njimi so bile izdelane l. 1908.

Kar draži ljudi je dejstvo, da so v Jugoslaviji tovorne, ki izdelujejo najmodernejše vagon, motornike in še marsikaj, a kaj ko doma od tega ne ostane skoro ničesar! Vse gre za izvoz v druge države, doma pa ostajajo pri vagonih, parnih lokomotivah, tračnicah in kretnicah, ki spadajo edino še v muzej. Prav lokomotiva iz leta 1909 je zaradi obrabljenosti materiala povzročila 29. novembra lanskega leta nesrečo pri Zidanem mostu.

Slabo vplivajo na razpoloženje železniškega osebja izredno nizke plače, ki jih imajo. Tako piše neki Stefan Pongrac iz Slovenskega Javornika v ljubljanskem Delu, da prejemajo trenutno v Sloveniji za 208 delovnih ur na mesec kretniki 39.000 do 46.000, skladiščniki pa 55.000 do 60.000 starih dinarjev plače. Da tak človek pri delu bolj razmišlja, kako bo preživel svojo družino kakor kako naj bi pravilno opravljal svojo službo, je jasno. In tako ta železničar za zaključek tole pove: »Železničar naj dobi primerno, sodobno mehanizacijo, hkrati pa naj bo primerno tudi nagrajen, pa nesreč, v katerih umirajo železničarji in potniki, skoro ne bo več!«

Navodilo za redovniške hiše

Sveta stolica je izdala posebno navodilo za redovniške hiše, ki so ga podpisali kardinali Lercaro, Antoniutti in La Raona. To navodilo, ki je stopilo v veljavo 6. februarja, ureja v redovniških hišah uporabo latinskega jezika pri liturgičnih dejanjih in določa, kdaj in kako naj se v bogoslužju uporabljajo moderni jeziki. Navodilo predvideva pet različnih redovniških skupnosti ali skupin in za vsako posebej določa, v kakšnem jeziku naj opravljajo oficij in sveto mašo.

Zanimivo bo vedeti, kako bodo redovniške kongregacije in skupine izvajale to navodilo v državah in deželah, kjer so narodnostne manjšine. Navodilo zasluži prav zaradi tega vso našo pozornost.

NAPRODAJ je nekaj panjev s čebelami. Naslov v upravi lista.

Filibert Benedetič

Mladi slovenski rod, ki je zrastel po vojni in se izsolal na naših solah, stopa v življenje in se začena uveljavljati na vseh poljih. To moremo opaziti dan na dan. In to je vsekakor naravno in prav. Toda kakšen je ta rod? Videti je, da je del svetovne mladine naših dni, mladine, ki jo teži tesnoba življenja, muči spomin na vojne grozote iz otroških let, vznemirjajo neresena vprašanja življenja, mladine, ki jo žaja po ljubezni in po življenju. Takšen je bil moj vtis, ko sem prebral zbirko pesmi Filiberta Benedetiča »Razpoke«, ki je pred kratkim izšla v Trstu.

Benedetič je mlad pesnik, če je človek pri 30 letih. Sam izpoveduje v prvi uvodni pesmi: »Če po letih štejemo čas, / zame jih je bilo treba kar trideset, / da sem se naučil povedati to, / kar me je v duši postaralo.« Zrastle in duhovno se je oblikoval v našem zamejstvu; sam zopet pravi: »Slovenska mati me je rodila / v italijanskem Trstiču / izven nekeje.«

Nato se je šolal v Gorici, v Benetkah, sedaj pa živi in deluje v Trstu. Vendar je njegovo srce bolj v Gorici kot v primorskem vlemestu. Videti je, da mu Trst ni prirastel k srcu, saj ni nobene pesmi, ki bi dozorela v tem mestu, pač pa je Benedetič sin slovenskega obmorja v Trstiču, odkoder so mu ostali prvi vtisi, slovenskega Krasa, Brd in Slovenske Benetije.

»Ogenj kraške burje in sonca / je oblizal dušo / morje, Soča, Benetija, Brda / rana naših razsekanih dreves / je postala ocean.« poje v pesmi Moji zemlji.

Tudi v Benetke sega njegov pogled, kjer se je soočil s tragiko sodobnega človeškega rodu in z njegovo stisko. To je stiska pred atomsko grozo, ki jo zbujata Hirošima. »In ti, ki si stvorila svet, / objemaš razsejana srca / tri sto tisoč mrtvih rož / ... Hirošima, / krik skandira žalost nedopovedljivo.« (Motiv iz Orienta.)

Tragika umorjene svobode: »Danes je ranila moje srce / krvava roža svobode / danes je umrla.« (Magyarovar, 1956.) Muč ga bednost življenja v tujem vlemestu (pesmi Vlačuga, Na poti in druge).

Vendar ga kakor vse mlade fante privlači tudi ženska s svojo ljubeznijo in s svojo uganko. Z njo se pogovarja v tujini, njej izpoveduje svojo bol, misel nanjo mu je v srečo: »Pobožal sem tvoje črne kite... Zdaj vem... je trenutek sreče spet pokukal / v mojo sobo.«

V pesmi Poklon Kosovelu takole govori: »Brinovka poje starodavno balado / o ženski, narod, življenja...« Tu imamo celotno tematiko Benedetičeve zbirke. Prednost pa daje svoji izpovedi do zemlje in do naroda, do zamejskega slovenskega ljudstva. Redko kdo je med nami v zadnjih časih tako globoko dojel ljubezen do naše zemlje in ljudstva in našo zamejsko usodo. Večji del pesmi v zbirki obravnava ravno te motive, ki so Benedetiču posebno pri srcu. »Eno ne bom pozabil: / na robu svetovnih morij / moja deca poje uspavanko / mamičji zemlji.«

Besedo zase pa zasluži oblikovna plat Benedetičevih pesmi. To ni poezija, kot smo je vajeni pri naših starejših pesnikih ali vsaj pri slovenski moderni. Oblikovno se Benedetič druži z najbolj sodobnimi oblikami poezije. To se pravi, da rabi prosti verz, brez ustaljenih kitic ali

drugih metričnih pravil. Mnoge pesmi so tudi brez običajnih ločil in zato tem težje razumljive. Tudi izrazi in metafore so pogosto drzne, nove in neobičajne. Kakor je pač težnja sodobne poezije. V tem oziru je najbolj značilna zadnja z naslovom Pesem. Le nekaj za zgled: »Praznote pijan kri praznata sredj noči / ob tebi draga kar spi / in sem pijan / sem kos ča / sopsa na ulici / v jutru ko žarki so rože / burja začetek konec / čudežno oko morskkih psov / mesta metropole džungle.«

K sreči niso vse pesmi takšne, ker bi sicer morali reči, da so zares »hermetične«, to je zaklenjene, le malokomu umljive in za malokoga dojemljive. Imamo namreč tudi takšne, ki zvenijo domače in lahko kot narodna pesem. V tem oziru bi omenil predvsem obe otroški, ki sta tako ljubki: »Pridite na obalo otroci, / igrajte se z morjem. / Dal vam bom časnike, / drobno popisane, / barvane zlikane. / Naredili si bomo barčice, / naredili zrakoplove...«

Benedetičeva pesniška zbirka je priča naše kulturne tvornosti v zamejstvu, istočasno pa tudi izpoved naše težke usode kot narodne manjšine »na križišču svetovnega morja« (Poklon Kosovelu). Ni pa pesem pesimizma in resignacije, temveč krepkega spopada z življenjem. Zato rad zaključim s pesnikom: »Hvala za sonce, ki me okopa, / ki stika oblake na obzorju / hvala za burjo za češnje za skale / za moj mali narod hvala / in za življenje« (Ne jokaj zemlja).

(r+r)

OBVESTILA

VABILO

na redni občni zbor Katoliškega tiskovnega društva v Gorici, ki bo v torek, 26. aprila ob 16. uri v prostorih Katoliškega doma z običajnim dnevnim redom. Vabljeni vsi člani!

Predsednik

Letošnja Bela nedelja bo posvečena akciji za udržitve GORIŠKE MOHORJEVE DRUŽBE na Tržaškem in Goriškem. Po vseh cerkvah, kjer je slovenska služba božja, bodo pridige o tej za versko in narodno življenje našega ljudstva nadvse koristni ustanovi. Verniki bodo povabljeni, da se vpišejo v Mohorjevo družbo, ki je hkrati cerkvena bratovščina ter plačajo udno za leto 1966, ki jim da pravico za lep knjižni dar ob koncu leta.

DAROVI:

Za Zavod sv. Družine: Z. M. 3.000; pred. g. msgr. dr. Ukmar 2.000; L. B. 5.000; N. N. 5.000; gospa Vicchi Ana v toplo zahvalo Bogu, da je brez nevarnosti porodila hčerko, ki si jo je srčno želela 10.000 lir. — Vsem blagim dobrotnikom se srčno zahvaljujemo in molimo za srečo in božji blagoslov v družini.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L. 30, smrtne L. 50, več 7% davek na registrom uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

ZAHVALA

Globoko ganjeni nad dokazi sočutja in spoštovanja ob smrti naše nepozabne

Helene Kristančič por. Buzzinelli

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam bili blizu v teh težkih dneh.

Prizadeta družina

Jazbine, 8. aprila 1966

(Pogrebno podjetje Prescheren - Tel. 91-55)

ZAHVALA

Ob tragični izgubi naše drage žene in matere

Gizele Zavadlav roj. Černe

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so nam sočutno stali ob strani, darovalcem cvetja in vencev, pevskega zboru in vsem, ki so v tako velikem številu pokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

Mož Rudí, sin Boris
in vsi sorodniki

Standrež, 13. aprila 1966